

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No: 61020/11

Nebahat TANER / Türkiye

Başkan

Guido Raimondi,

Yargıçlar

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Paul Lemmens,

Egidijus Kūris,

Robert Spano,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm) heyeti, 13 Eylül 2011 tarihli başvuruyu ve davalı Hükümet'in görüşleri ile bu görüşlere müteakip başvuranın verdiği cevapları da dikkate alarak 9 Aralık 2014 tarihinde aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuran Nebahat Taner, 1970 doğumlu Türk vatandaşı olup, İstanbul'da ikamet etmektedir. Mahkeme önünde, İstanbul'da görev yapan avukat E. Keskin tarafından temsil edilmiştir.

Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

2. Başvurunun kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekilde, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Başvuranın eşi Canip Taner, 3 Eylül 2008 tarihinde nitelikli hırsızlık ve ruhsatsız silah bulundurma suçlarından dolayı Metris Cezaevi'nde [hükümlü olarak] bulunmaktadır.

4. Diğer hükümlülerle iyi anlaşamadığı gerekçesiyle, tek kişilik hücrede kalma talebinde bulunmuş ve bu talebi kabul edilmiştir.

5. Canip Taner, 4 Eylül 2009 tarihinde, cezaevi psikologu ile görüşmeyi reddetmiştir.

6. Canip Taner 23 Şubat 2010 tarihinde, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne sevk edilmiştir. Muayeneyi gerçekleştiren psikiyatr, ilgilinin acil olarak hastaneye yatırılmasını gerektiren bir psikopatoloji bulunmadığı kanaatine varmış; depresyon için ilaç tedavisi önermiştir.

7. 20 Mart 2010 tarihinde, saat 18.40 sularında Canip Taner'in kaldığı hücre alev almıştır. Cezaevi tabibi, hükümlünün hayatını kaybettiğini tespit etmiştir.

8. Bakırköy Cumhuriyet savcısı derhal olay yerine gitmiş ve ceza soruşturması başlatmıştır.

9. Olay yeri tespit tutanağı düzenlenmiştir.

10. Olay yeri krokisi çizilmiştir.

11. Olay yeri fotoğrafları çekilmiştir.

12. Olay yerinde video çekimi yapılmıştır.

13. Ölü harici muayenesi yapılmıştır.

14. Canip Taner'in hücrelerini çakmak kullanarak ateşe verdiği; pencerenin camını kırdığı ve daha sonra bir çarşaf yardımıyla pencerenin parmaklıklarına kendini astığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda, ilgilinin gazeteleri rulo yaptığı; dumanın belli bir süre hücrenin içinde kalması ve dışarıdan hemen görünmemek amacıyla bunları kapının altına yerleştirdiği de saptanmıştır.

15. Adli Tıp Kurumu tarafından klasik otopsi de yapılmıştır. Yapılan klasik otopsi neticesinde, müteveffanın hiyoit kemik ve tiroid kartilajında kırık tespit edilmiş olup, cesedin tamamen kömürleştiği saptanmıştır. Adli tabipler, ölüme yangının sebep olduğu kanaatine varmışlardır.

16. Yapılan toksikolojik analiz neticesinde, müteveffanın kanında phenobarbital (antidepresör ilaç) bulunmuştur.

17. Ayrıca, müteveffanın kıyafetlerinde herhangi bir yanıcı madde bulunmadığı da tespit edilmiştir.

18. Savcı, cezaevi tabibinin ifadesini almıştır. İfadesi şu şekildedir:

A.Ç. : “(...) Olay günü, saat 19.10 sıralarında çağrıldım. Koğuşa girdiğimde, Canip Taner'i yerde yatar vaziyette gördüm. İkinci ve üçüncü derece yanıklar vardı. Baş ve boyun kısmı kömürleşmiş haldeydi. Aynı zamanda, muhtemelen boynuna dolanan kumaşın neden olduğu bir boğma izi de vardı. [Canip Taner'in] nabızı atmıyordu. Kesin ölüm nedenini saptayamadığım için, klasik otopsi yapılmasının gerekli olduğunu düşündüm. Müteveffayı şahsen tanıyordum. Psikolojik sıkıntıları vardı. Depresif tavırlar sergilemesi nedeniyle, yirmi beş gün önce, Bakırköy Hastanesi Psikiyatri Polikliniği'ne sevkini talep etmiştim.”

19. Savcı aynı zamanda, tanık E.P.'nin de ifadesini almıştır. E.P. ifadesinde şunlara değinmiştir:

E.P. : “Canip Taner'i iyi tanıyorum.

Olay günü, saat 12.00 ila 17.00 arası beraber bahçede idik.

Bana “İyi görmüyorum; boncuklarımı sen al. Radyomu da sana bırakıyorum.” dedi. O gün çok sakindi; neredeyse hiç konuşmadık. Cuma günü ona hiç ziyaretçi gelmediği için, olaydan bir önceki gün durgun olduğunu biliyordum. Eşi ve çocuğu zaman zaman ziyaretine geliyordu. Ailesinin artık daha sık ziyaret etmemesinden yakınıyordu. Ancak, hayatına son vermek istediğine dair bir izlenim edinmedim.

18 Mart 2010 tarihinde, F.Ö.'ye, Nevruz Bayramı için ateş yakacağını söylediği doğrudur; ama hemen bunun bir şaka olduğunu da ekledi.

Olay günü, ateşi söndürmek için infaz ve koruma memurlarına yardım ettim. Canip Taner yerdeydi; alev almıştı. Bu olaydan kurtulma şansı yoktu. ”

20. Başvuranın da ifadesi alınmıştır. Başvuran aşağıdaki açıklamalarda bulunmuştur:

N.T. : “Müteveffa 17 yıldır eşimdi. 16 yaşında bir oğlumuz var.

Canip Taner, cinayete teşebbüs nedeniyle hapsedilmiştir. Yaklaşık bir yıldan beri Metris Cezaevi'ndeydi. Avukatları, bana, kendisinin İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nden verilen bu ceza ile ilgili uyarlama talebinin olduğuna dair bilgi verdiler.

Onu, en son 1 Ocak'ta gördüm. Oğlumla birlikte ziyaretine gelmiştik. Davranışlarında bir tuhafılık hissetmedim. Yakında çıkacağını söylemişti.

Bir ay kadar önce, oğlum, halası/teyzesi ile birlikte onu ziyaret etmişti. Onlara da, yakında çıkabileceğini söylemiş.

Canip Taner'in hayatına son vermesi için herhangi bir neden yoktu. İntihar ettiğine inanmıyorum. Hapishanedeki bazı gardiyanlarla sorunları olması muhtemeldir.

Koğuşunda tek başına kaldığını biliyorum.

Ölüm nedenleri hakkında soruşturma yürütülmesini istiyorum.

Öldürülmüş olabilir.”

21. 25 Haziran 2010 tarihinde soruşturma dosyasının bir nüshası başvuranın avukatına verilmiştir.

22. Ceza soruşturmasıyla aynı anda, idari soruşturma da açılmıştır.

23. Çok sayıda tanığın ifadesi alınmıştır. Tanık ifadelerinin somut olayla ilgili bölümleri şu şekildedir:

E.T. : “Burada, Metris Cezaevi'nde tutukluyum. Hücrem, Canip Taner'in hücresinin üstünde bulunuyor. Onu iyi tanıyordum. Olay günü, saat 18.30'a doğru, T.A.'ya: “Nevruz kutlu olsun!” dediğini duydum. On saniye kadar sonra, bir tutuklunun “Bu duman nereden geliyor?” diye bağırdığını duydum. Canip Taner'in hücresinde yangın çıktığını fark ettim.”

T.A. : Bu cezaevinde tutukluyum. Canip Taner'i çok iyi tanııyordum. Zaman zaman havadan sudan konuşurduk. Psikolojik olarak durumu iyiye gitmiyordu; ancak hücresinin ateşe vererek hayatına son vermesini beklemiyordum. Olay günü, saat

18.30'a doğru, hücrelerinden "Nevruz kutlu olsun!" diye seslendi ve bana bir gazete fırlattı. Neden böyle yaptığını anlamadım. O an, dumanları fark ettim; infaz ve koruma memurlarını uyardım."

C.Ç. : "Canip Taner ve ben aynı koridordaydık. Olay günü, çok sessiz bir havası vardı. Boncuklarını ve radyosunu, artık onlara ihtiyacı olmadığını söyleyerek E.P.'ye verdi. Hücreyi değiştirmeyi düşünüyordu. Hücrelerimize döndükten sonra, onun, T.A.'ya doğru bir gazete attığını gördüm. Kısa bir süre sonra, Canip Taner'in hücrelerinden duman çıktığını gördüm. İnfaz ve koruma memurları ve tutuklular onu kurtarmak için her şeyi yaptılar. Kimse, ondan böyle bir hareket beklemiyordu."

24. Olay günü görevde olan infaz ve koruma memurlarının da ifadeleri alınmıştır; Canip Taner'i kurtarmak amacıyla giriştikleri müdahalenin seyrini anlatmışlardır.

25. Canip Taner'e akşam yemeği götüren infaz ve koruma memurunun ifadesi şu şekildedir:

"Canip Taner'i akşam yemeği dağıtımı sırasında gördüm. Bana yiyecek ne olduğunu sordu ve başka herhangi bir şey demeden yemeğini aldı."

26. Güvenlik kamerası kayıtları izlenmiştir.

27. İncelenen kamera kayıtlarından, saat 17.53'te Canip Taner'e akşam yemeği verildiği; 18.39'da hücrelerinden duman çıktığı ve 18.41'te infaz ve koruma memurlarının Canip Taner'i kurtarmak için müdahalede bulundukları anlaşılmaktadır.

28. Yürütülen idari soruşturma sonucunda, 8 Nisan 2010 tarihinde, idari soruşturma kurulu, herhangi bir hizmet kusuru bulunmadığına ve infaz ve koruma memurlarının herhangi bir disiplin cezasıyla cezalandırılmalarına gerek olmadığına dair bir rapor düzenlenmiştir.

29. Canip Taner'in koğuş arkadaşı S.B. tarafından yazılan 13 Temmuz 2010 tarihli bir yazı, başvuranın avukatına ulaşmıştır. S.B. yazısında, Canip Taner'in herhangi bir psikolojik sorunu olmadığını dolayısıyla hayatına son vermesi için herhangi bir neden bulunmadığı kanaatinde olduğunu bildirmiştir. S.B., buna karşın, ilgilinin, cezaevi gardiyanlarıyla sorunları olduğunu ve gardiyanların onu öldürmekle tehdit ederek birçok defa dövdüklerini ileri sürmüştür. S.B., Canip Taner'in Kürk kökenli olması

nedeniyle değer görmediği ve muhtemelen yine aynı sebepten ötürü öldürüldüğünü kanısındaydı.

30. Yürütülen ceza soruşturması sonunda, 21 Şubat 2011 tarihinde, Bakırköy Cumhuriyet savcısı, Canip Taner'in intihar ettiği ve cezaevi yetkililerinin herhangi bir ihmalleri bulunmadığı sonucuna vararak, kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir.

31. Söz konusu kararın somut olayla ilgili bölümleri aşağıdaki gibidir:

“Canip Taner, nitelikli yağma ve ruhsatsız silah bulundurma suçlarından 26 yıl 6 ay 30 gün hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

3 Eylül 2008 tarihinden itibaren Metris Cezaevi'nde hükümlü bulunmaktaydı. Daha öncesinde, Balıkesir, Bergama, Burhaniye, İmrel, Asık, Bandırma, Bursa, Kütahya, Gaziantep, Beycuma, Vezirköprü, Kastamonu, Giresun ve Sinop Cezaevlerindeydi.

Bu cezaevlerinde, darp ve yaralama, gardiyanlara hakaret ve cezaevi içinde yasaya aykırı olarak cep telefonu bulundurma gibi çeşitli nedenlerle bulunuyordu.

Gasp, darp ve yaralama, sahte kimlik kartı bulundurma, hırsızlık ve cinayet gibi çeşitli suçlardan 22 sabıka kaydı bulunuyordu.

Cezasını çektiği nitelikli yağma ve ruhsatsız silah bulundurma suçundan 7 Ekim 2013 tarihinde tahliye olacağını ancak cinayet suçundan 15 yıl hapis cezasının bulunduğu saptanmıştır.

Metris Cezaevi'nde bulunduğu sırada 14 kez doktor tarafından muayene edilmiştir. 3 defa ise hastaneye sevk edilmiştir. Son sevki, depresif davranışlar sergilemesi nedeniyle Bakırköy Hastanesi Psikiyatri Polikliniği'ne olmuştur. İlaç tedavisi verilmiştir.

Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşma sırasında, eroin bağımlısı olduğunu ifade etmiştir.

Koşuş arkadaşlarıyla iyi anlaşamadığı gerekçesiyle, koşuşta tek başına kalma talebinde bulunmuş, bu isteği cezaevi yetkililerince kabul edilmiştir.

Canip Taner, Nebahat Taner ile 17 yıldır evliydi. Nebahat Taner, 2009 yılında Bakırköy Aile Mahkemesi'nde boşanma davası açmıştır. Başvurusunda, beş ay beraber yaşadıklarını bildirmiştir. Ekmek almak için dahi paraları olmadığını da ifade etmiştir. Nebahat Taner ve oğlu 2010 yılından beri, cezaevine ziyaretine gitmedikleri de belirlenmiştir.

Hükümlü arkadaşı E.P.'nin ifadesi, Canip Taner'in bu durumdan kötü yönde etkilendiğinin anlaşılmasına imkân vermektedir.

Boşanma davası, uzun yıllar daha cezaevinde kalacak olması depresyonda olmasının nedeniydi.

Olay yeri incelemeleri ve ceset harici muayenesi Canip Taner'in ip yapmak için yırttığı bir çarşaf yardımıyla astığını ve planını başarısızlığa uğratacak bütün riskleri önlemek için önceden hücresini ateş verdiğinin anlaşılmasına imkân vermektedir.

Müteveffanın cesedinden yapılan otopsi de bu tespiti doğrulamaktadır.

Soruşturma dosyasında yer alan unsurların tamamı, cezaevi yetkililerinin gözetleme ve korumaya ilişkin herhangi ihmalkârlıkta bulunmakla suçlanamayacaklarına imkân vermektedir. ”

32. Söz konusu kovuşturmaya yer olmadığına dair karar başvurana tebliğ edilmiş olup, başvuran, avukatı aracılığıyla bu karara itiraz etmiştir. Başvuran, eşinin intihar etmek için herhangi bir nedeni olmadığını ve ölüm koşullarının şüpheli olduğunu ileri srmştir. Başvuran ayrıca, infaz ve koruma memurlarının, eşini kurtarmak için müdahale etmede geç kaldıklarını iddia etmiştir.

33. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 19 Nisan 2011 tarihinde, bu itirazı reddetmiştir. Olay yeri tespit tutanağını, otopsi raporunu ve soruşturma dosyasında yer alan delil unsurlarının tamamını göz önünde bulundurarak, itiraz edilen kararın yasaya uygun olduğuna karar vermiştir.

şİKÂYETLER

34. Başvuran, Sözleşme'nin 2, 6 ve 13. maddelerini ileri sürerek, hapis cezasını çektiği sırada hayatını kaybettiğinde cezaevi yetkililerinin sorumluluğu altında bulunduğunu belirterek eşinin –aydınlatılmadığını iddia ettiği- ölüm koşullarından şikâyet etmektedir. Başvuran aynı zamanda, iç hukukta yürütülen soruşturmanın yetersiz oluşundan da yakınmaktadır. Başvuran bu bağlamda, eşinin intihar etmesi için herhangi bir neden bulunmadığını ileri sürmektedir. Özellikle, otopside hiyoit kemik ve tiroid kartilajında tespit edilen kırıkların şüpheli olduğu kanaatindedir. Başvuran, yetkilileri kapsamlı soruşturma yapmadan intihar sonucuna varmakla suçlamaktadır. Bununla beraber, Canip Taner'in gerçekten intihar ettiği

varsayılsa bile, cezaevi yetkililerin, ilgilinin hayatını korumak için gerekli tedbirleri almadıkları kanaatindedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

35. Başvuran, eşinin yaşam hakkının ihlal edildiğinden ve yürütülen ceza soruşturmasının etkin olmadığından şikâyet etmektedir.

36. Hükümet, Mahkeme'nin konuyla ilgili içtihadına atıfta bulunduğunu ifade ederek, başvuranın iddiasına karşı çıkmakta ve Canip Taner'in ölümünden sorumlu olduğunu kabul etmemektedir. Hükümet bunun yanı sıra, titizlikle yürütüldüğünü iddia ettiği ceza soruşturmasının İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin denetimi altında Bakırköy savcılığı tarafından yürütüldüğünü hatırlatmaktadır.

37. Dava olaylarının hukuki nitelendirilmesi konusunda tek yetkili olan ve başvurular ya da Hükümetler tarafından bunlara atfedilen nitelendirmelere bağlı olmayan Mahkeme, mevcut davanın koşullarında, başvuran tarafından dile getirilen iddiaların, Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamında incelenmesinin uygun olacağı kanısındadır (*Guerra ve diğerleri / İtalya*, 19 Şubat 1998, § 44, *Karar ve Hüküm Derlemesi* 1998-I).

A. Sözleşme'nin 2. maddesinin esas yönünün ihlal edildiği iddiası hakkında

1. Bir başkasının davranışlarına karşı başvuranın eşinin hayatını koruma yükümlülüğü hakkında

38. Mahkeme, Sözleşme'nin 2. maddesinde, bir başkasının suç niteliğindeki davranışlarından (*Osman/Birleşik Krallık* [BD], 28 Ekim 1998, § 115, *Karar ve Hüküm Derlemesi* 1998-VIII) dolayı yaşamı risk altında olan bireyi korumak amacıyla gerekli tüm önleyici tedbirleri almaları hususunda Devletlere pozitif yükümlülük yüklendiğini hatırlatmaktadır.

39. Mevcut davada, elde edilen unsurlar dikkate alındığında, Mahkeme hiçbir unsurun Canip Taner'in hayatının bir başka bireyin davranışlarıyla tehdit edildiğini varsaymaya imkân vermediği kanaatindedir. İlgili hiçbir unsur, cinayet iddiasını desteklememektedir. Müteveffanın hiyoit kemik ve tiroid kartilajında meydana gelen kırıklarla ilgili olarak Mahkeme, ulusal makamlar gibi, bunların, asma iddiasını desteklediği kanısındadır. Öte yandan, Mahkeme, bir koğuş arkadaşı tarafından cinayet iddiasını destekler nitelikte yapılan anlatıma, belirleyici bir ağırlık vermenin gerekli olmadığı kanaatindedir (yukarıdaki 29. paragraf). Dolayısıyla, başvuranın eşinin bir cinayete kurban gittiği yönündeki iddialar spekülasyondan ibarettir. Bu nedenle, Mahkeme, ulusal makamlar tarafından kabul gören intihar iddiasını kabul etmemek için hiçbir gerekçe görmemektedir.

2. Başvuranın eşinin hayatını bizzat kendisine karşı koruma yükümlülüğü hakkında

40. Mahkeme daha sonra, Sözleşme'nin 2. maddesinde, yetkililerin sorumluluğu altında bulunduğu sırada yaşamı kendi eylemlerinden dolayı risk altında olan bireyi korumak amacıyla gerekli tüm önleyici tedbirleri almaları hususunda Devletlere pozitif yükümlülük yüklendiğini hatırlatmaktadır (*Keenan/Birleşik Krallık*, No. 27229/95, §§ 89-93, AİHM 2001-III).

41. Mahkeme daha önce, tutukluların/hükümlülerin hassas durumda olduğunun ve yetkililerin onları koruma yükümlülüğü bulunduğunun altını çizme fırsatı bulmuştur (*Keenan*, yukarıda anılan, § 91, *Younger/Birleşik Krallık* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 57420/00, AİHM 2003-I, *Troubnikov/Rusya*, No. 49790/99, § 68, 5 Temmuz 2005, *Renolde/Fransa*, No. 5608/05, § 83, AİHM 2008 ve *Ketreb/Fransa*, No. 38447/09, § 73, 19 Temmuz 2012). Aynı şekilde, cezaevi yetkilileri ilgili bireyin hak ve özgürlükleri ile bağdaşır bir şekilde görevlerini yerine getirmelidirler. Genel tedbirler ve önlemler, bireysel özerklik sınırlarını aşmadan otomutilasyon

risklerini azaltmak amacıyla alınabilir. Bir tutuklu/hükümlü ile ilgili olarak çok katı tedbirler alınması gerekip gerekmediğinin ve bunları uygulamanın makul olup olmadığının belirlemesi, davanın koşullarına bağlıdır (*Keenan*, yukarıda anılan, § 92, *Younger*, yukarıda anılan karar, *Troubnikov*, yukarıda anılan, § 70 ve *Renolde*, yukarıda anılan, § 83).

42. Bununla beraber, Mahkeme, akıl hastalarının durumunda, bu hastaların özel hassaslıklarının dikkate alınması gerektiğini yeniden ifade etmektedir (*Aerts/Belçika*, 30 Temmuz 1998, § 66, *Derleme*1998-V, *Keenan*, yukarıda anılan, § 111, *Rivière/Fransa*, No. 33834/03, § 63, 11 Temmuz 2006 ve *Renolde*, yukarıda anılan, § 84).

43. Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, Mahkeme, esas sorunun askeri mercilerin Canip Taner'in yakın ve gerçek bir intihar tehlikesi arz ettiğini bilip bilmediklerini ya da bilmeleri gerekip gerekmediğini ve bu durumu bilmeleri halinde, askeri yetkililerin bu riski önlemek için kendilerinden makul olarak beklenebilecek her şeyi yerine getirip getirmediikleri olduğu kanısındadır (*Tanrıbilir/Türkiye*, No. 21422/93, § 72, 16 Kasım 2000, anılan *Keenan*, § 93).

44. Mahkeme, gerektiği takdirde, yetkililere atfedilebilir hatanın basit bir değerlendirme hatasının veya tedbirsizliğin ötesine geçip geçmediğini incelemelidir.

45. Esasen, benzer davalarda, insan davranışının öngörülemezliğini göz ardı etmemek ve Devletin pozitif yükümlülüğünü, Devlete aşırı veya dayanılmaz bir yük getirmeyecek şekilde yorumlamak gerekmektedir (*Keenan*, yukarıda anılan § 90 ve *Taiş/Fransa*, No. 39922/03, § 97, 1 Temmuz 2006).

46. Somut olayda, Mahkeme elinde bulunan unsurları göz önünde bulundurarak, başvuranın eşinin özel bir dikkat gerektiren psikolojik sıkıntıları olduğunu tespit etmektedir.

47. Mahkeme, cezaevi yetkililerinin, ilgiliyi hastaneye yatırmaya karar vererek ivedilikle ve etkili bir şekilde hareket ettiklerini gözlemlemektedir (yukarıdaki 6. paragraf).

48. Hükümlüyü muayene eden psikiyatr, ilgilinin acil olarak hastaneye yatırılmasını gerektiren bir psikopatoloji bulunmadığı kanaatine varmıştır. Psikiyatr bununla birlikte, depresyon teşhisi koymuş ve ilaç tedavisi yazmıştır.

49. Mahkeme ayrıca, Canip Taner'in cezaevinde hapis cezasını çekmesine ilişkin ruhsal yeterliliğinin, başvuran tarafından hiçbir zaman konu edilmediğini kaydetmektedir. Ayrıca, tanık ifadelerinden de, ilgilinin intihar eğilimi gösterdiği anlaşılmamaktadır.

50. Yukarıda belirtilen hususlardan, cezaevi yetkililerinin, Canip Taner'in gerçek ve ani bir intihar riski arz ettiğini makul olarak bilemeyecekleri anlaşılmaktadır.

51. Mahkeme, dosyada bulunan unsurların tamamını ve insan davranışının öngörülemezliğini göz önüne alarak, mevcut davanın koşullarında, her ne kadar üzücü olsalar da, yetkilileri bu trajediyi önleyememiş olmakla suçlamanın, Sözleşme'nin 2. maddesinden doğan yükümlülükleri bakımından kendilerine aşırı bir yük dayatmak anlamına geleceğini değerlendirmektedir.

52. Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın, Sözleşme'nin 2. maddesinin esas yönüyle ilgili şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği kanısındadır.

B. Sözleşme'nin 2. maddesinin usul yönünün ihlal edildiği iddiası hakkında

53. Sözleşme'nin 2. maddesinin usul yönü ile ilgili olarak, Mahkeme, bu maddenin gerektirdiği yaşama hakkını koruma yükümlülüğünün, bir kişi şüpheli koşullarda hayatını kaybettiğinde etkin bir soruşturma yürütülmesi

gerektirdiğini hatırlatmaktadır (*Šilih/Slovenya* [BD], No. 71463/01, § 157, 9 Nisan 2009, *Yotova/Bulgaristan*, No. 43606/04, § 68, 23 Ekim 2012). Bu bağlamda, söz konusu ölümle sonuçlanan olaylarda Devlet görevlilerinin eylem veya ihmallerinin olup olmaması pek önemli değildir (*Stern/Fransa* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 70820/01, 11 Ekim 2005).

54. Bu ifadenin, Sözleşme'nin 2. maddesi bağlamında algılanması gerektiği şekilde “etkin” olarak nitelendirilebilmesi için, yürütülen soruşturmanın öncelikle yeterli olması gerekmektedir (*Ramsahai ve diğerleri/Hollanda* [BD], No. 52391/99, § 324, AIHM 2007-II). Bu da soruşturmanın, olayların nasıl meydana geldiğinin ortaya çıkarılması ve gerekirse sorumluların kimliklerinin tespit edilmesi ve cezalandırılmalarını sağlamak için elverişli olması anlamına gelmektedir.

55. Her durumda, yetkililerin; diğerlerinin yanı sıra, görgü tanıklarının ifadeleri, bilirkişi incelemeleri ve gerektiğinde yaralanmalar ile ilgili eksiksiz ve detaylı bir rapor hazırlanmasına imkân verecek otopsinin yapılması ve klinik bulguların, özellikle de ölüm sebebinin objektif analizi dâhil olmak üzere, söz konusu olaylarla ilgili kanıtların elde edilmesi için imkânları dâhilindeki makul tedbirleri almış olmaları gerekmektedir. Ölüm sebebinin veya olası sorumlulukların tespit edilmesini olumsuz yönde etkileyecek nitelikte soruşturmaya ilişkin her türlü eksiklik, bu kurala uygun olması konusunda risk teşkil edecektir (*Giuliani ve Gaggio/İtalya* [BD], No. 23458/02, § 301, AIHM 2011).

56. Özellikle, soruşturma sonuçları, ilgili tüm unsurların titiz, objektif ve tarafsız bir incelemesine dayanmalıdır. Açıkça yürütülmesi gereken bir soruşturma işleminin reddedilmesi, soruşturmanın, davanın koşullarını ve gerektiğinde sorumluların kimliklerini belirleme gücünü mutlaka etkileyecektir (*Kolevi/Bulgaristan*, No. 1108/02, § 201, 5 Kasım 2009). Yine de soruşturmanın etkinliğine ilişkin asgari kriteri karşılayan incelemenin niteliği ve ölçüsü davanın kendine özgü koşullarına bağlıdır. Bu koşullar, davayla ilgili bütün olayların ışığında ve soruşturma işleminin

uygulamaya ilişkin gerçeklikleri dikkate alınarak değerlendirilmektedir. Meydana gelebilecek çok çeşitli durumları, yalnızca soruşturmaya ilişkin işlemler listesine veya diğer basit kıstaslar düzeyine indirgemek mümkün değildir (*Velcea ve Mazăre/Romanya*, No. 64301/01, § 105, 1 Aralık 2009).

57. Ayrıca soruşturmada görevli kişilerin, olaylara karışan veya karıştığından şüphelenilen kişilerden bağımsız olmaları gerekmektedir. Bu durum sadece hiyerarşik veya kurumsal bir bağlantı bulunmamasını değil aynı zamanda somut bir bağımsızlığı da gerektirmektedir (*Anguelova/Bulgaristan*, No.38361/97, § 138, AİHM 2002-IV).

58. Bununla beraber, makul bir ivedilik ve özen gerekliliği bu bağlamda zımnen mevcuttur (*Al-Skeini ve diğerleri/Birleşik Krallık [BD]*, No. 55721/07, § 167, AİHM 2011).

59. Somut olayda, Mahkeme, Canip Taner'in hayatını kaybettiği gün re'sen ceza soruşturması açıldığını ve bunun yanı sıra idari soruşturma da yürütüldüğünü gözlemlemektedir. Ayrıca, dosya unsurlarından, Mahkeme, hiçbir unsurun soruşturma organlarının olayları aydınlatma isteğinden şüphe duyulmasına imkân vermediğinin anlaşıldığı kanaatindedir. Esasen, tanık ifadeleri alınmış; tam otopsi yapılmış; Canip Taner'in hayatını kaybettiği hücrede incelemeler yapılmıştır. Güvenlik kamerası kayıtları izlenmiş ve infaz ve koruma memurları dinlenmiştir. Başvuranın eşinin ölümünün ardından yürütülen soruşturmalar, Canip Taner'in ölümü ile cezaevi idaresinin herhangi bir eylemi ya da ihmalkârlığı arasında nedensellik bağı kurulamayacağı sonucuna varmaya imkân vermiştir. Üstelik başvuran yürütülen soruşturmalara katılmıştır.

60. Mahkeme özellikle ceza soruşturması dosyasında yer alan delil unsurlarını dikkate alarak, ilgilinin ölümüyle ilgili olarak yürütülen soruşturmanın ciddi ve derin niteliği üzerinde etki gösterecek nitelikte eksiklik bulunmadığını değerlendirmektedir. Soruşturmada görevli sorumlular yetersiz soruşturma yürütmekle ya da çelişkili sonuçlara varmakla suçlanamazlar. Mahkeme ayrıca, ulusal makamların olay olgulara

ilişkin tespitlerini ve vardıkları sonuçları kabul etmemek için herhangi bir gerekçe görmemektedir.

61. Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın, Sözleşme'nin 2. maddesinin usul yönüyle ilgili şikâyetlerinin de açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği kanısındadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan